

Fred och bröd

Som bekant infaller olika händelser ibland av en slump samtidigt och ger varandra en ny innebörd. Ett aktuellt exempel på detta är att kampanjen inför EU:s parlamentsval råkar sammanfalla med 60-årsminnet av de allierade truppernas storoffensiver på olika håll i Europa.

De internationella massmedierna uppmärksammar av förstaeliga skäl nästan enbart landstigningen i Normandie. Men faktum är att det pågick en frenetisk krigföring överallt i Europa försommaren 1944, vilket tydligt framgår av HBL:s nytryck (8.6.2004) av tidningens paradsidor från sommaren 1944.

Som historiker är jag speciellt tacksam över att redaktionen tagit med även sidan två, vars talrika dödsannonser över stupade för fosterlandet är lika talande för eftervärlden som rapporterna från slagfälten. Detta var Europa sommaren 1944. Vill vi någonsin uppleva något dylikt på nytt?

Europeiska unionens historia är svaret på frågan. Tyvärr tenderar dagens EU-medborgare att glömma i hur hög grad unionens uppkomst och utveckling har styrts av en genuin vilja att förhindra ett nytt storkrig. Dagens EU är kanske inte paradiset på jorden, men i jämförelse med helvetet 1944 tycker jag inte man ska vara för kräsen.

Unionens funktion som ett stort fredsprojekt är alltså det främsta skälet till att rösta i EU-valet i övermorgon. Om någon tycker att detta låter alltför patetiskt så är det ingen konst att räkna upp ett antal nationella och egoistiska skäl att ge sin röst. Lenin lovade det ryska folket fred, bröd och jord. EU-kandidaterna behöver inte göra annat än byta ut den sista devisen till kulturell mångfald.

För det första är Finlands geopolitiska läge fortfarande sådant att vårt land mycket lätt blir ett slagfält om Europa åter skulle drabbas av krig. För det andra är vårt näringsliv och därmed även vår välfärdsstat i hög grad beroende av en stabil och växande köpkraft inom unionen. Och för det tredje är EU vårt kulturella ankar i en snabbt allt mer globaliserad värld.

En stark och rationellt styrd union är det bästa skyddet mot kulturell likriktning från nationellt och amerikanskt håll. EU-kritikerna gör gällande att unionen är ett hot mot den nationella särarten. Men försvaret av denna särart har pågått i snart 200 år och har sannerligen inte varit gynnsam för alla de minoritetsspråk och -kulturer som finns överallt i Europa.

Finland är visserligen ett lysande undantag från denna regel i ett avseende. Landets beslutfattare har med stöd av dess finskspråkiga majoritetsbefolkning, trots ställvis starka påtryckningar från finsknationellt håll, garanterat Finlands svenskspråkiga befolkning en kulturell autonomi och språkliga rättigheter, som är unika i Europa.

Detta hade dock inte varit möjligt utan finlandssvenskarnas lojala och energiska insatser för det gemensamma bästa inom alla samhällssektorer. För att detta skall vara möjligt även framöver är det viktigt att det svenska Finland har en egen talesman i EU-parlamentet. Enligt galluparna är chanserna goda. Rösta!

Henrik Meinander, Hufvudstadsbladet (HBL) 11.6.2004